

Asia: VN/5025/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun asetuksen 16 §:n kumoamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Mitä vaikutuksia arvioitte ehdotetulla ammattihenkilöasetuksen 16 §:n kumoamisella olevan esimerkiksi yhteiskunnan tai kotitalouksien kustannuksiin, terveydenhuollon asiakkaisiin, palveluntuottajiin ja henkilöstöön?

Lapissa väestö on keskimäärin muuta maata iäkkäämpää, mikä lisää silmäsairauksien yleisyyttä ja tarvetta silmätautien erikoislääkäripalveluille. Tarve palveluille on siten maan keskiarvoa suurempi. Rovaniemen ja Kemi-Tornion ulkopuolella erikoislääkäripalveluiden saatavuus on kuitenkin heikkoa. Usein potilaat joutuvat matkustamaan pitkien välimatkojen päähän – esimerkiksi Utsjoelta Rovaniemelle matkaa kertyy 450 km. Tämä on erityisesti ikääntyneelle väestölle raskasta ja kallista. Matkustaminen aiheuttaa kuluja myös yhteiskunnalle matkakorvausten muodossa.

Ammattihenkilöasetuksen 16 §:n kumoaminen parantaa merkittävästi alueellista yhdenvertaisuutta. Mahdollisuus ohjata kaikki silmälasien tarvitsijat optikon tutkimukseen vapauttaa erikoislääkärien resursseja vaikeampien sairauksien hoitoon ja lyhentää hoitoon pääsyä. Tämä on erityisen tärkeää alueilla, joissa lääkäripalveluiden saatavuus on rajallinen ja väestö ikääntyy nopeasti.

Lapissa yksityiset optikkoliikkeet ovat tärkeitä paikallisia palveluntuottajia ja työnantajia pienillä paikkakunnilla. 16 §:n kumoaminen parantaa näiden yritysten toimintaedellytyksiä, kun asiakkaat voivat asioida omalla paikkakunnallaan ilman, että heidän tarvitsee hakeutua maakunnan suurempiin keskuksiin. Tämä tukee paikallista elinkeinotoimintaa ja ehkäisee palvelujen keskittymistä entisestään.

Muutos mahdollistaa optikoiden nykyistä laajemman hyödyntämisen alueilla, joilla silmätautien erikoislääkäreitä on vähän tai ei lainkaan saatavilla. Samalla se vapauttaa silmälääkärien kapasiteettia vaativampiin tehtäviin ja mahdollistaa tehokkaamman työnjaon myös Lapin kaltaisilla alueilla, joissa palvelutarve on kasvussa.

2. Muut huomiot

Lapin Yrittäjät kannattaa terveydenhuollon ammattihenkilöasetuksen 564/1994 16 §:n kumoamista.

Lapin erityisolosuhteet – pitkät välimatkat, harva asutus ja väestön ikärakenne – tekevät alueellisesta yhdenvertaisuudesta erityisen tärkeän tavoitteen. Ammattihenkilöasetuksen 16 §:n kumoaminen on keino parantaa lappilaisten pääsyä tarvitsemiinsa silmäterveyspalveluihin. Muutos vahvistaa palvelujen saavutettavuutta, tukee paikallista elinkeinotoimintaa ja edistää kustannustehokkuutta.

Kauppinen Ella
Lapin Yrittäjät ry